

svrhu skupnega postopanja in pozivljejo klub Poljske ljudske stranke v državnem zboru, naj v Poljskem kolu dosežejo, da bo to zastopstvo ustanovilo sporazum s slovenskimi strankami, posebno z Jugoslovani in Čehi.

Jugoslovansko vprašanje razburja sedaj tudi Madžare. Ministrski predsednik Wekerle se je te dni posvetoval z zunanjim ministrom Burianom. Znani grof Tisa potuje po Hrvaškem, da bi odvrnil odločilne hrvatske politike od zavezništva s Slovenci. Madžarski listi pišejo, da se bo jugoslovansko vprašanje kmalu rešilo, a le tako kakor želijo Madžari. — Oboji so enaki: Nemci in Madžari. Nemci bi radi, da bi slovenske dežele ostale njihove, a Madžari hočejo kar vse Hrvate in Srbe imeti vedno pod svojo oblastjo.

Nemci za prisilno vojno posojilo. Graški vsemnemško-protestantovski list „Grazer Tagblatt“ poziva dne 17. t. m. vlado, naj razpiše prisilno vojno posojilo, ker baje Slovani, posebno Slovenci, ne marajo podpisovati vojnega posojila in raje nakupujejo hiše in posestva. Vsememci zahtevajo, naj se vsakemu Slovanu napri na hrbet vojno posojilo in naj se pri bodoči oddaji premoženja najbolj obremenijo Slovenci.

Grof Burian in namestnik nemškega državnega kancelarja pl. Payer sta imela govora, v katerih sta izjavila mirovno pripravljenost osrednjih zavezniških držav na podlagi posestnega stanja pred vojno brez medsebojne vojne odškodnine; tudi zveze narodov in mednarodnega razsodišča ter enakomernega razoroževanja ne odklanjajo.

Španska pred odločitvijo. V Madridu se vršijo pod kraljevim predsedstvom že več dni velika posvetovanja španskih državnikov in generalov. Zunanji minister se je dne 14. t. m. dolgo razgovarjal na špansko-francoski meji z poslanikom v Parizu. Gre se za to, ali bi Španija napovedala Nemčiji vojsko ali ne.

Turški sultan pride na Dunaj. Dunajski listi pišejo, da pride koncem meseca septembra na Dunaj novi turški sultan. Posetil bo baje tudi nemškega cesarja Viljema.

## Tedenske novice

**Mašniški jubilat.** Iz Dobove pri Brežicah so nam poročali: V nedeljo, dne 15. septembra, na praznik Ime Marije, patrona naše farne cerkve, je tukaj ob navzočnosti sedem duhovnikov obhajal 30letnico mašništva g. prof. dr. Anton Medved, Bogu in Mariji v zahvalo, laranom in romarjem v veliko veselje. Slovesno se je razlegala njegova pridiga v prostorni in prenovljeni cerkvi o Mariji, Kraljici miru, katera naj izprosi človeštvu mir z Bogom, mir srca in z bližnjim, potem pride tudi svetovni mir. Vlč. g. kanonik Mešiček je blagoslovil lepa kipa Srca Jezusa in Marije, darovana od dveh dobrotnic naše farne cerkve.

**Cesarica Zita za bolehe in slabotne otroke.** — Cesarica Zita je poslala princezinji Lobkovic lastno-ročno pismo, v katerem piše med drugim: „Med velikoštevilnimi odredbami, ki so se z mnogih strani uvedle in mnogokje uspešno ustanovile na poprišču ljudskega blagostanja, je posebno glede zdravstvene oskrbe v vojni doraščajoče mladine treba še marsikaj storiti. Boj, ki ga srčno in požrtvovalno vodijo mojemu srcu tako blizu stoječe dunajske matere za črnanje in prehrano svojih otrok, vzbuja moje občudovanje in željo, da jim pomagam. Z ustanovitvijo okrevališča na Dunaju, ki naj daje ob primerani hranji pozimi in poleti obilo prilike za bivanje na prostem, želim velikemu številu otrok, ki jih ne morejo sprejeti bolnišnice, nuditi to, kar potrebujejo. Mislim pred vsem na bolehe, lahko jetične, okrevajoče in nezadostno hranjene otroke, katerih slabotni telesni ustroj je povzročila vojna hrana ali pa se iz enakega razloga ne more okrepiti. Le-ti naj se oskrbujejo v zavodu, dokler njihovo stanje to zahteva. Z velikim veseljem bi pozdravila, ako bi se tega dela, ki mi je v resnici na srcu, udeležili vsi krogi. Zato Vam, ljuba princezinja Lobkovic, poverjam nalogo, da osnujete odbor, katerega naloga bo, da pod mojim vodstvom izvrši ta načrt.“ Cesarica Zita res kaže s svojimi ljudomilimi dejanji, da je prava mati zapuščenih sirot.

**Občni zbor Slovenske Krščansk-Socialne Zveze v Ljubljani** dne 10. t. m. je sprejel celo vrsto resolucij, ki so jih izdelali posamezni odseki; ti sklepi bodo tvorili temelj novemu izobraževalnemu delu med ljudstvom.

**Odpust črnovojniki starih letnikov.** Dunajski listi poročajo, da bodo v kratkem odpuščeni iz vojaške službe vsi črnovojniki, ki so stari 50 let. Med 15. septembrom in 31. decembrom pa bodo odpuščeni iz črnovojniške vojaške službe vsi črnovojniki, ki so stari 49 let.

**Za našo mladino!** Strahotne so številke o umrljivosti otrok med vojno. Kakor da bi padala strupe slana, tako učinkujejo vojne posledice na našo dečo. Oni, ki jim še prizanaša smrt, pa počasi hirajo, njihove odporne sile postajajo od dne do dne manjše. Sveta dolžnost slovenskega naroda je, da skrbi za svoj naraščaj, da mu z združenimi moči pomaga — prestati vojno. Dne 21. in 22. septembra priredi odbor SHS žena za siročad po vsem slovenskem ozemlju Narodni blagdan, da zbere potrebna sredstva, ki naj omogočijo kar najzadnjejšo pomoč naši mladini. Nabrani denar se ne porabi le za oskrbo otrok, ki jih sprejemajo Hrvatje tako gostoljubno, temveč tudi v prid slovenski mladini, ki obiskuje šolo na domačih tleh. Del nabranega denarja se porabi za podporo dijaških kuhinj, za boljšo prehrano otrok, ki obis-

kujejo ljudske šole, za nabavo obleke in obutve potrebnim. Naj ne bo 21. in 22. septembra slovenske rodbine, ki ne bi prispevala po svojih močeh za ohranitev naše mladine, naše bodočnosti. Odbor S. H. S. žena za siročad v Ljubljani. — Kdor hoče pobirati denar v to svrhu, naj piše v Ljubljano po nabiralno polo.

**Za slovenskega trgovca.** Pri župnijski cerkvi v Slov. goricah je na prodaj hiša, v koji je lepa velika stacuna z magacini in stanovanjem. Hiša je v najboljšem stanju, kakor nova. Lahko se odda tudi nekaj zemlje, ako se želi. To objavljamo, da bi posestvo prišlo v slovenske roke. Oglasiti pa se je treba takoj, ker je stvar nujna. Prva pojasnila daje upravništvo „Straže“ v Mariboru.

**Kaznovanja vinorejcev.** Kakor smo že svojčas poročali, se v brežiškem in celjskem okraju dogajajo zelo številni slučajji, ko sodne oblasti kaznujejo naše vinorejce zaradi baje pretiranih cen pri prodaji vina. Samo pri kozjanski okrajni sodnji se sedaj vrše okrog 60 takih kazenskih razprav. Zlasti razburljivo je pri tem dejstvo, da pošiljajo za preizkušnje vina na preizkuševalni urad taka vina, ki so že slaba bogve skozi koliko rok, ki so bila že pomešana z raznimi drugimi vini, dočim bi naj bil pridelovalec vina še vedno odgovoren za dotično prodano vino, ki že davno ni več pristno. Jasno je kot beli dan, da more biti pridelovalec vina za prodano vino odgovoren le tako dolgo, dokler se še nahaja v njegovi kleti, ne pa še tudi potem, ko je že šlo skozi razne roke, a kazni bi pa naj zadela samo pridelovalca. Poslanec dr. Jankovič se je obrnil za tozadevna pojasnila na justičnega ministra, nakar je prejel od njega sledečo obvestilo: Celjsko državno pravdnništvo ni dalo nobenega povoda za preiskovanje pretiranih cen pri prodaji vina od strani vinorejcev, marveč je dala povod neka ovadba na nadzorovalni urad za promet z živili štajerskega namestništva. Štajersko cesarsko namestništvo je izročilo zadevo celjskemu državnemu pravdnstvu, ki se je glede primernosti cen obrnilo na preizkuševalni urad za cene v Celju. Ta je zaprosil celjsko državno pravdnništvo, da mu vpošlje v treh slučajih vzorce dotičnih vin, kojih cena je baje bila pretirana. Celjsko državno pravdnništvo je naročilo orožništvu, da mu dpošlje dotične vinske vzorce. Zadeva se torej ni končana in je še v razpravi.

**Vinske cene.** V dunajski „Wiener Allgemeine Zeitung“ piše nek vinotržec: „Brezupno je, upati na padanje vinskih cen. Vinogradniki zahtevajo za nova vina povprečno 10—15 K za liter in to celo še za siaba vina. Na Nižje-Avstrijskem se plačuje celo jabolčnik po 4 K.“

**Promet s sadjem.** Vlada je zasegla sadje. Trgovino s sadjem imajo le pooblaščenici družbe Geos. Po železnici se sme pošiljati sadje le z dovoljenjem te družbe, ki ima za Štajersko svoj sedež v Gradcu. — Natančnejša pojasnila o prometu s sadjem se dobijo tudi na okrajnih glavarstvih (prehranjevalni oddelek).

**Domače žganje.** Na kmetih plašijo mestni agenti kmete, da je letos prepovedano delati iz sadja domače žganje. To ni res. Iz sadja, ki je odpadlo, je kmetom dovoljeno delati žganje in sicer kakor vsako leto — davka prosto. Tozadevne prošnje se morajo vložiti do dne 15. novembra t. l. pri pristojni finančni straži.

**Rekvizicija živine.** Vsak dan dobivamo pritožbe, da nakupovalci odvezamejo nekaterim posestnikom celo zadnjo kravo, oziroma zadnjo glavo vprežne živine, pri drugih, posebno pri svojih „prijateljih“ pa pustijo več živine kot jim gre. Svetujemo, da se vsi, ki se jim godi krivica, obrnejo na Pisarno S. K. Z. v Mariboru, Cirilova tiskarna. Vsak slučaj se naj podrobno opiše.

**Petrolej in sveče.** Okrajno glavarstvo v Mariboru, prehranjevalni urad, da na razpolago omejeno množino petroleja in sveč v svrhe porazdelitve med lastnike sadonosnikov in vinogradov in sicer za dobro prešanja. Tozadevne prošnje z označbo trajanja in velikosti potrebe, z označbo velikosti vinograda, z označbo lastne preše za sadje in grozdje je vlagati do dne 25. t. m. na prehranjevalni urad mariborskega okrajnega glavarstva. Tozadevne prošnje morajo biti od županstva potrjene. Na prošnje, došle po 25. septembrom, se ne bo oziralo.

**Cene hmelju** gredo skokoma kvišku. Na hmeljskem trgu v Zatecu naraščajo skokoma cene za hmelj. Dočim so še v prejšnjem tednu plačevali stot žateškega hmelja po 710—730 K, ga danes plačujejo že po 740—760 K za 50 kg. Za tuj hmelj lanskega pridelka so ponujali po 400 K za 50 kg, za tuj hmelj letošnjega pridelka še pa ni bilo do sedaj nobenega povpraševanja.

**Pisma** se morajo sedaj frankirati z znamko po 20 v, dopisnice pa po 10 v. Mnogi še denejo na pisma samo znamko za 15 v in na poštno dopisnice ne pridrinese znamke za 2 v. Naše upravništvo mora radi tega dan na dan plačevati kazen.

## Dopisi.

**Maribor.** Magistrat je določil nove cene za goveje meso in sicer: 1 kg prednjega mesa z največ 15% privage K 6.60; 1 kg zadnjega mesa s privago 20% K 7.20; 1 kg mesa za pečenko neizločeno brez privage K 8.30. Cesarji morajo imeti v mesnicah javno nabit 1 izvod cenika. Kdor se ne drži teh določil, se ga lahko kaznuje z globo 5000 K, oziroma z zaporom do 6 mesecev.

**Kamnica.** Po štirih letih je tukaj zopet oživela Dekliška Zveza. Nastopilo je že par navdušenih govornic.

**Polička vas** pri Jarenini. Dne 12. septembra je umrl po dolgi težki bolezni, sorviden s sv. zakra-

menti, tukajšnji župan Leopold Ledineg, star 48 let. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 15. t. m. Vodil ga je dekan vlč. g. Čížek ob spremstvu 6 čč. gg. duhovnikov. Svetila pokojniku večna luč, ostalim pa naše sožalje!

**Sv. Jakob** v Slov. gor. Dne 17. t. m. se je poročila veleposestnica gdč. Ivanka Holler z g. Frano Dreier. Na gostiji so zložili na predlog g. Jagra za slovensko šolo v Mariboru 41 K. Živel! Poročencema obilo sreče!

**St. Ilj** v Slov. gor. Dne 16. t. m., popoldne ob štirih, se je v tukajšnji cerkvi vršila poroka gdč. M. Bauman, veleposestniške hčerke iz Strihovca, z veleposestniškim sinom g. Maksom Purkarthofer iz Ternica pri Gradcu. Bilo srečno!

**St. Ilj** v Slov. gor. V ponedeljek, dne 16. t. m. je nenadoma umrla Uršula Gornik, kmetica-vdova v Ceršaku. Odkar je vojna vzela neznanokam sina Karla, se dobra mati ni mogla več potolažiti. Bila je vr-la mati, dobra gospodinja, vneta katoličanka in gostoljubna Slovenka. Pogreb se je vršil dne 18. t. m. nepoldne. Svetila vrli obmejni Slovenki nebeška luč!

**Selnica ob Muri.** V Jägerndorfu v Sleziji je umrl na bolezn, ki si jo je nakopal v vojaški službi, 18letni mladenič-vojak Janez Nikl, sin tukajšnjega posestnika in čevljiarskega mojstra Franca Nikl. Janez je bil priden mladenič. Svojim staršem je redno pisal vsak dan. Bodi mu tuja zemljica lahka!

**Ljutomer.** Kmetijska podružnica v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 23. t. m., ob 9/9. uri popoldne, v Fran Josipovi šoli zborovanje. Govoril bo g. c. kr. žetveni komisar Puklavc o letošnjem predpisu oddaje zrnja. To predavanje je zaradi tega zelo važno, da izvejo naši kmetovalci natančne predpise in kar je najvažnejše, da se izognejo morebitnih občutnih denarnih ali celo zapornih kazni in slednjih, da ne propadejo občine vsled malomarnosti nekaternikov v tako neljubo vojaško rekvizicijo. Pridite torej, kmetovalci in tudi kmetice, da se seznanite s to zadevo. Razgovorili se bomo tudi o drugih gospodarskih vprašanjih današnjih časov.

**Stročjavar** pri Ljutomeru. Dne 13. avgusta t. l. je padel na italijanski fronti Frano Salamun. Bil je zadet od sovražne granate v glavo na gori Monte Cello.

**Središče.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo pripravilo v nedeljo, dne 22. t. m. v šolskih prostorih novo spevoigro „Veselo je delo kmetovo“ in ljudsko igro „Pred vaškim znamenjem.“ Začetek točno ob osmih zvečer.

**Slov. Bistrica.** Bistriški Slovenci se udeležijo prihodnje nedelje, dne 22. t. m., izleta, ki ga priredi Čitalnica v Črešnjevca na tamkajšnjo narodno veselico. Na veselici bo govoril, kakor smo izvedeli, g. prof. dr. Medved. Čitalnica je že za celi okraj organizirala pobiranje darov za gladno jugoslovansko tročad v dnevih 21. in 22. septembra. Bistriške nemčurje silno bodejo hrvatski lepaki, ki smo jih razobesili v Narodnem domu, ker so v oklicu omenjeni tudi Hrvati in celo — Srbi. Vendar so pa že davno prepričani, da se bodo morali privaditi še marsikaterim drugim čudežem, ako bodo hoteli svoja stara leta — preživeti v Slov. Bistrici.

**Črešnjevca pri Slov. Bistrici.** Sloveno bralno društvo v Črešnjevca priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne (tako po večernicah) v prostorih ljudske šole igro oziroma koncert in sicer za naše oslepele vojake in v prid Slov. bralnega društva. Spored je obširen in zanimiv. Po koncertu kratka zabava v gostilni gospe Poljšak. Vabimo k obilni udeležbi. Na noge! Vsi na Črešnjevca! Koncert se vrši ob vsakem vremenu. Pričakujemo, da nas posetijo posebno naši sosedje Bistričani in drugi!

**Petrovče.** Dne 17. t. m. je po kratki in mučni bolezni umrl tukajšnji šolski ravnatelj gosp. Ernest Slanc v 57. letu svoje starosti. Sledil je svoji pred tremi dnevi umrli soprogi. Zaslužnemu šolniku svetila večna luč, žalujočim preostalim pa naše sožalje!

**Selnica ob Savi.** Pokopali smo zaporedoma tri pridne Marijine družbenice: Crnič Alojzija, ki je že dalje časa bolehal na jetiki; Grive Ana v Zajčji gorici, komaj v 16. letu, ki je lepo poskrbela za svojo smrt, prosila tovarišice, naj opravljajo za njo devetdnevnic; v enem tednu je zbolela in bila pokopana; tretja je bila Tihole Julijana iz Ledine, ki je umrla ravno na prvi petek, ki je bil za njo ob enem v požnosti deveterih prvih petkov zadnji. Ta dan je bila še obhajana. Pokopali so jo na praznik Marijinega rojstva. — Dal je svoje mlado življenje za domovino in cesarja Maks Novak, doma na Žigarskem Vrhu. Naj v miru počivajo!

## LISTNICA UREDNIŠTVA.

Ribnica na Pohorju: Teh reči naš list ni nikdar objavljaj, pa tudi ne bo. Je preosebno. — F. Zelenko: Hvala! Le korajžno! Bliza se naše odrešenje. — Družba sv. Klaverja, Solnograd: Dokler izhajamo samo na štirih straneh, je nemogoče prinesiti tako obširnega spisa. Opustite! — Podova: Hvala za članek. Žal, da je tako obširen. — Sv. Barbara v Slov. gor.: Vaš 5 strani obsegač dopis nam je nemogoče spraviti v list. — Dražava: Preobširno. — Vinski t.: v e o M. Z.: Smo se že obrnili na tozadevno oblast.

**Maribor.** Gospa Vertnik je premestila te dni svojo trgovino mešanega blaga iz Koroške ceste v svojo lastno hišo, Sodnijska ulica št. 17. Se priporoča v obilen obisk.

**Maribor.** Ženska, ki je pozabila v frančiškanski cerkvi svojo jopico, naj si pride po isto k mežnarju.